

БЮДЖЕТ 2020

накратко

Принципът „Колкото изкарваш, толкова да похарчиш“, определен като консервативен, но благоразумен при провеждането на фискалната политика, е поставен като цел за бюджетното салдо в средносрочната бюджетна прогноза (СБП) за периода 2020-2022 г. – достигане до балансирана бюджетна позиция през 2020 г. и запазването ѝ през следващите години.

Бюджет 2020 е балансиран, но с разходна политика, реализираща целите за развитие на секторните и хоризонталните политики, най-вече в изведените като приоритетни сектори: образование, здравеопазване, отбрана, пенсионна политика и политика по доходите.

ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

Икономиката ще продължи да расте

За 2020 г. МФ прогнозира брутен вътрешен продукт в размер на 126,8 млрд. лв. и ръст на икономиката от 3,3 %.

В периода 2021-2022 г. икономическият растеж ще се запази на ниво от 3,3 %.

Безработицата ще продължи да намалява

Коефициентът на безработица ще запази тенденцията на намаление, която ще се реализира с по-бавни темпове до достигане на около 4 % през 2022 г. Прогнозата през 2020 г. е за ниво от 4,1 %.

Инфлацията ще се задържи в умерени граници

За 2020 г. се прогнозира инфлация в края на годината от 2,3 %, като се очаква леко забавяне в стойностите на инфлацията – около 2,1 % средногодишно.

Настоящият бюлетин е алтернативна форма за разпространение на т.нар. „бюджет за гражданите“ и има за цел да подобри бюджетната прозрачност и информираността на обществото.

БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ И РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВАТА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ

Подкрепата от държавния бюджет за общините за 2020 г. е 4 202,5 млн. лв., като ръстът от 456,8 млн. лв. спрямо 2019 г. се предоставя за:

418,8
млн. лв.

делегирани от
държавата дейности

Финансирането от държавния бюджет за делегираните от държавата дейности се определя на база приети от Министерския съвет стандарти с натурални и стойностни показатели

13
млн. лв.

изравнителна
субсидия

Механизмът за разпределение на общата изравнителна субсидия ще подкрепи общините с по-ограничени възможности с цел да се намалят дисбалансите на местно ниво

5
млн. лв.

зимно поддържане
и снегочистване

Средствата са разпределени по общини на база дължината на общинските пътища, с отчитане на географското и височинното им разположение, броя на населени места и броя на населението в съответната община

20
млн. лв.

целева субсидия за
капиталови разходи

Механизмът за разпределение на целевата субсидия за капиталови разходи ще осигури допълнителен ресурс за подпомагане на общините за подобряване състоянието на социалната и техническа инфраструктура

Право да получават изравнителна субсидия през 2020 г. имат общините, чиито постоянни данъчни постъпления към 31 декември 2018 г. на един жител са по-ниски от 120 % от равнището за страната за един жител.

На база на този показател за 2020 г. осемнадесет общини нямат достъп до изравнителна субсидия.

С Бюджет 2020 са предвидени промени в механизмите за разпределение на целевата субсидия за капиталови разходи и на трансфера за зимно поддържане и снегочистване на общинските пътища.

Целева субсидия за капиталови разходи

За 2020 г. по бюджетите на общините са одобрени 199,1 млн. лв. за капиталови разходи, като има увеличение с 20,0 млн. лв. спрямо 2019 г. Средствата са разпределени по общини на база брой населени места, дължина на общинските пътища, брой население и територия в кв. км. За общините от 4-та и 5-та категория са определени допълнително по 50 хил. лв., като за тях има двойно увеличение на средствата спрямо 2019 г., с цел подобряване състоянието на общинската материално-техническа база и съответно качеството на живот на населението. Определените за конкретната община средства ще се разходват по решение на общинския съвет за разпределението им по обекти за строителство, основен ремонт и други законово определени капиталови разходи. Със съгласието на общинските съвети кметовете на общините ще могат да предприемат процедури за финансиране с тези средства на разходи за неотложни текущи ремонти на улична мрежа и общински пътища.

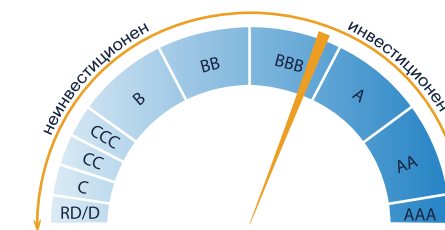

КАК НИ ОЦЕНЯВАТ В МЕЖДУНАРОДЕН ПЛАН

Къде сме ние спрямо средните за Европейския съюз показатели, според Есенната прогноза на Европейската комисия

Показатели	Прогноза на ЕК за България през 2020 г.	Средно за ЕС (ЕС-28) през 2020 г.
Реален икономически растеж	3,0 %	1,4 %
Инфлация	1,6 %	1,5 %
Безработица	4,1 %	6,2 %
Бюджетно салдо на сектор „Държавно управление“	0,9 % от БВП	-1,1 % от БВП
Дълг на сектор „Държавно управление“	19,9 % от БВП	79,4 % от БВП

През м. ноември 2019 г. S&P Global Ratings повиши дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута до 'BBB/A-2' от 'BBB-/A-3'. Перспективата пред рейтинга остава положителна.

През м. август 2019 г. Moody's Global Ratings повиши перспективата на кредитния рейтинг на България на положителна от стабилна и потвърди дългосрочния рейтинг на страната в чуждестранна и местна валута Baa2.

През м. август 2019 г. Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB'. Перспективата остава положителна.

Всички агенции отчитат финансовата стабилност, ниския дълг, силната фискална позиция и благоприятните перспективи пред икономическия растеж.

Положителната перспектива пред рейтинга е свързана и със значителната вероятност България да се присъедини към Валутен механизъм II (VM II) в близък хоризонт.

Съгласно предварителните резултати от провеждания от ОИСР бюджетен преглед на България като основни силни страни са подчертани средносрочната бюджетна рамка и бюджетното прогнозиране в съответствие с Европейската система от сметки, фискалните правила, доброто развитие на програмното бюджетиране, както и повишаването на бюджетната прозрачност и отчетност през последните години.

ОТ КЪДЕ ИДВАТ ПРИХОДИТЕ

ПРИХОДИ

БЮДЖЕТ 2020

РАЗХОДИ

ЗА КАКВО СЕ ХАРЧАТ ПАРИТЕ НА ДАЊКОПЛАТЦИТЕ

КОИ СА ПРИОРИТЕТИТЕ

Почти цялата сума на помощите и даренията се формира от средствата от европейските фондове и програми

Помощи и дарения
2 694,2 млн. лв.
(5,8 % от общите приходи)

Неданъчни приходи
6 782,7 млн. лв.
(14,5 % от общите приходи)

Приходи от социално и здравно осигуряване
11 233,2 млн. лв.
(24,0 % от общите приходи)

Приходните и разходните политики са съобразени както с макроикономическите аспекти, така и с фискалните възможности за осигуряване на финансиране на приоритетните сектори и за реализиране на хоризонтални мерки, засягащи бюджетната сфера.

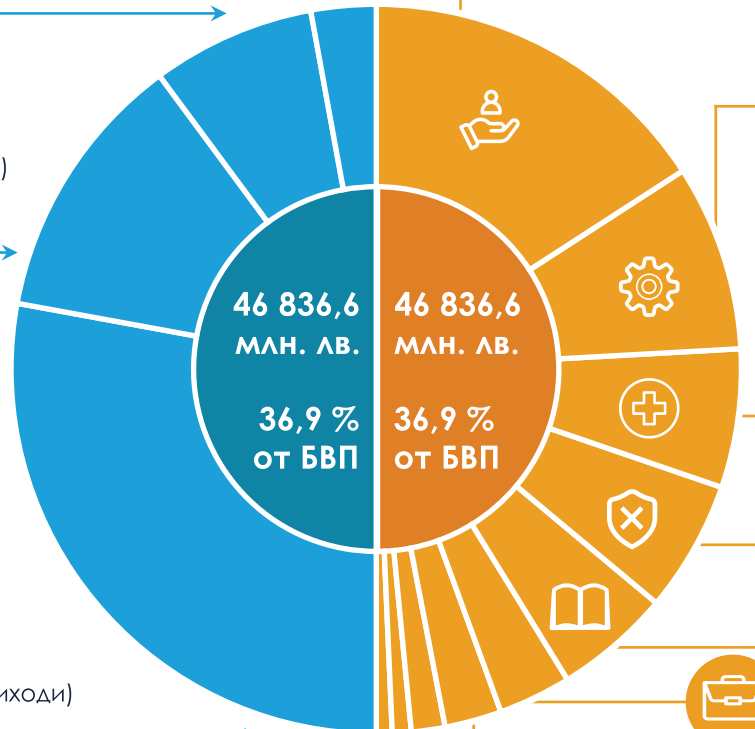
Данъчни приходи
26 126,5 млн. лв.
(55,8 % от общите приходи)

Данъци

Данък върху доходите.....	10 %
Данък за фирмите.....	10 %
Данък върху добавената стойност.....	20 %

Осигуровки

Вноска за здраве.....	8 %
Вноска за социално осигуряване.....	25 %
Минимален осигурителен доход за самоосигуряващи се лица = на минималната работна заплата.....	
610 лв.	
Максимален осигурителен доход за самоосигуряващи се лица.....	
3 000 лв.	

Социално осигуряване, подпомагане и грижи
14 847,7 млн. лв. (11,7 % от БВП)

Икономически дейности и услуги
7 739,1 млн. лв. (6,1 % от БВП)

Здравеопазване
5 755,2 млн. лв. (4,5 % от БВП)

Отбрана и сигурност
5 456,0 млн. лв. (4,3 % от БВП)

Образование
4 823,5 млн. лв. (3,8 % от БВП)

Общи държавни служби
3 020,5 млн. лв. (2,4 % от БВП)

Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда
2 359,1 млн. лв. (1,9 % от БВП)

Вноска към ЕС
1 397,4 млн. лв. (1,1 % от БВП)

Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело
783,1 млн. лв. (0,6 % от БВП)

Други
654,9 млн. лв. (0,5 % от БВП)

Социална политика - най-голям дял от публичните разходи за 2020 г. - 31,7 %

Допълнителни средства за:
Хората с увреждания.....559,6 млн. лв.
За социално включване - подкрепа за децата и семействата.....541,7 млн. лв.
За активни мерки на пазара на труда - за квалификация и програми за безработни .....73,0 млн. лв.

През 2020 г. разходите за пенсии по бюджета на ДОО нарастват с 588,4 млн. лв. спрямо закона за 2019 г.

За пенсии - 10 625,3 млн. лв.
От 1 юли 2020 г. се увеличават всички пенсии, отпуснати до края на 2019 г. с 6,7 % (процент, определен по правилото на чл. 100 от КСО).

Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст от 1 юли 2020 г. се увеличава от 219,43 лв. на 250 лв.

Размерът на максималната пенсия за 2020 г. е 1 200 лв. (40 % от размера на максималния осигурителен доход за съответната година).

Отбрана

1 891,9 млн. лв. - 1,5 % от БВП или 4,0 % от консолидираните разходи
Съгласно **класификацията на НАТО** разходите за отбрана за 2020 г. са 2 041,0 млн. лв. или 1,61 % от БВП.

Образование

Средства за **предучилищното и училищното образование:**

Увеличение на възнагражденията за педагогическия персонал.....	360 млн. лв.
Увеличение на възнагражденията за непедагогическия персонал.....	54,5 млн. лв.
Национални програми за развитие на образованието.....	116 млн. лв.
Развитие на детски градини и училища.....	186,1 млн. лв.
Подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие.....	561,1 млн. лв.
Разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на деца, навършили 4 години, и за подпомагане заплащането на такси.....	10,0 млн. лв.
Инвестиционна програма за реконструкция и изграждане на нови на детски ясли, градини и училища.....	70,0 млн. лв.

Средства за **висшето образование:**

Финансиране на дейности по обучение на студенти и докторанти.....499,2 млн. лв.

УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ

Въздействието върху бюджета от финансовите взаимоотношения с ЕС в частта на разходите (вкл. националното съфинансиране) за 2020 г. е в размер 2 723,4 млн. лв., което е 2,1 % от БВП.

Всички данни са по Консолидираната фискална програма, която включва обобщени показатели по бюджетите, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства на бюджетните организации, в т.ч. и приетите от Народното събрание закон за държавен бюджет и законите за бюджетите на държавното обществено осигуряване и на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г.

